

Обґрунтування

про схвалення проєкту рішення, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил ринку»

Згідно з частиною другою статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» правила ринку розробляються і адмініструються оператором системи передачі та затверджуються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор).

У процесі функціонування ринку електричної енергії було визначено необхідність внесення змін до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 307 (далі – Правила ринку), що передбачають запровадження механізму забезпечення фінансової гарантії у вигляді грошової гарантії на рахунках умовного зберігання (ескроу).

До НКРЕКП звернулись АТ «ЕКУ» листом від 08.05.2023 № 311/2023 та ТОВ «АІМ» листом від 08.05.2023 № 08-05-2023-е-1 з пропозиціями щодо внесення змін до Правил ринку, якими зокрема запропоновано впровадження механізму надання стороною, відповідальною за баланс (далі – СВБ), грошової гарантії шляхом зарахування коштів на рахунок умовного зберігання (ескроу). На думку учасників ринку електричної енергії, це сприятиме спрощенню механізму повернення фінансової гарантії СВБ, а також дозволить отримувати СВБ відсотки від суми залишку коштів на рахунку ескроу.

Крім того, 08 листопада 2022 року, 07 та 09 грудня 2022 року НКРЕКП було проведено нараду з учасниками ринку щодо вирішення проблемних питань, пов'язаних із виникненням у учасників ринку небалансів електричної енергії внаслідок примусового зменшення навантаження на виконання команд диспетчера та аварійних ситуацій в об'єднаній енергосистемі України (далі – ОЕС України). На нараді було зазначено, що внаслідок пошкоджень ОЕС України, викликаних масованими ракетними обстрілами російською федерацією об'єктів енергетичної інфраструктури України, збільшилась кількість випадків надання диспетчером команд з примусового зменшення навантаження при аварійних ситуаціях в ОЕС України, що впливає на ціноутворення на балансуєчому ринку. Під час проведення наради із учасниками ринку та іншими заінтересованими суб'єктами відбулось детальне обговорення зазначеної проблеми та висловлені пропозиції до її вирішення.

Протоколом зазначеної наради, який 20.01.2023 було оприлюднено на сайті НКРЕКП, визнано за доцільне НЕК «Укренерго» розробити проєкт змін до Правил ринку в частині врахування диспетчерських команд з примусового зниження навантаження споживачів при визначенні стану ОЕС України задля удосконалення принципу ціноутворення на балансуєчому ринку та надати їх НКРЕКП.

Ураховуючи зазначене, Департаментом енергоринку було доопрацьовано надані учасниками ринку пропозиції та розроблено проєкт

постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил ринку», яким передбачено внесення змін до Правил ринку в частині запровадження механізму забезпечення фінансової гарантії у вигляді грошової гарантії на рахунках умовного зберігання (ескроу) та визначення стану системи ОЕС України з урахуванням обсягу примусового зменшення навантаження на виконання команд диспетчера у разі виникнення аварійних ситуацій в ОЕС України.

З огляду на викладене, Департаментом енергоринку пропонується:

1. Схвалити проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил ринку», що має ознаки регуляторного акта.

2. Оприлюднити проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил ринку», що має ознаки регуляторного акта, разом із матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття такого рішення, та аналізом його впливу на офіційному вебсайті НКРЕКП (<http://nerc.gov.ua>) з метою одержання зауважень і пропозицій.

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ілля СІДОРОВ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

Про затвердження Змін
до Правил ринку

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 307 (далі – Зміни), що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, крім пункту 1 та пункту 3 Змін до Правил ринку, які набирають чинності з 01 січня 2024 року, але не раніше набрання чинності підпунктом 1 пункту 1 Змін до Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 17 січня 2023 року № 109.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ

Зміни до Правил ринку

1. Пункт 1.1.2 глави 1.1 розділу I після абзацу тридцять восьмого доповнити новим абзацом тридцять дев'ятим такого змісту:

«рахунок ескроу ФГ – рахунок умовного зберігання, відкритий в уповноваженому банку учасником ринку, для забезпечення фінансової гарантії;».

У зв'язку з цим абзаци тридцять дев'ятий – п'ятдесятий вважати відповідно абзацами сороковим – п'ятдесят першим.

2. У розділі V:

1) у пункті 5.13.3 глави 5.13:

абзац третій викласти в такій редакції:

«якщо $\sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{up}) + \sum_{rtu \in t} (REC_{z,rtu}) > \sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{dn}),$ »;

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

«якщо $\sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{up}) + \sum_{rtu \in t} (REC_{z,rtu}) = \sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{dn}),$ »;

абзац сьомий викласти в такій редакції:

«якщо $\sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{dn}) > \sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{up}) + \sum_{rtu \in t} (REC_{z,rtu}),$ »;

доповнити новим абзацом тринадцятим такого змісту:

«де $REC_{z,rtu}$ – обсяг примусового зменшення відбору електричної енергії на виконання оперативної команди або розпорядження (включаючи обсяги, відключені спеціальною автоматикою вимкнення навантаження) в зоні z за ОРЧ rtu , МВт·год;».

У зв'язку з цим абзаци тринадцятий – вісімнадцятий вважати відповідно абзацами чотирнадцятим – дев'ятнадцятим;

2) у главі 5.14:

у пункті 5.14.5:

в абзаці першому підпункту 1 знаки та букви « $\sum_{e \in E} SBE_{e,z,t}^{up} > \sum_{e \in E} SBE_{e,z,t}^{dn}$ » замінити знаками та буквами « $(\sum_{e \in E} (SBE_{e,z,t}^{up} + \sum_{rtu \in t} (REC_{z,rtu}))) > \sum_{e \in E} SBE_{e,z,t}^{dn}$ »;

в абзаці першому підпункту 2 знаки та букви « $\sum_{e \in E} SBE_{e,z,t}^{dn} > \sum_{e \in E} SBE_{e,z,t}^{up}$ » замінити знаками та буквами « $(\sum_{e \in E} (SBE_{e,z,t}^{dn} + \sum_{rtu \in t} (REC_{z,rtu})) > \sum_{e \in E} SBE_{e,z,t}^{up})$ »; у пункті 5.14.6 цифри та знаки «5.14.6» замінити цифрами та знаками «5.14.5».

3. У главі 6.1 розділу VI:

- 1) пункт 6.1.3 викласти в такій редакції:
 «6.1.3. Фінансова гарантія надається учасником ринку не пізніше: 17:00 d-2 для фінансової гарантії, що надається у вигляді грошової гарантії за договором про врегулювання небалансів; 15:00 d-2 для фінансової гарантії, що надається у вигляді фінансової гарантії банку.»;
- 2) у пункті 6.1.8 слова та абревіатуру «з поточного рахунку ОСП» виключити;
- 3) підпункт 1 пункту 6.1.9 викласти в такій редакції:
 «1) надання грошової гарантії за договором про врегулювання небалансів на поточний рахунок ОСП та/або на рахунок ескроу ФГ.
 Оформлення фінансової гарантії шляхом надання грошової гарантії на поточний рахунок ОСП здійснюється ОСП безоплатно відповідно до договору про врегулювання небалансів;»;
- 4) у пункті 6.1.15 після слова «учасником» доповнити словом «ринку», а слова «письмового запиту учасника ринку» замінити словами та абревіатурою «учасником ринку письмового запиту до АР»;
- 5) пункт 6.1.19 викласти в такій редакції:
 «6.1.19. АР протягом п'яти днів з дня отримання запиту СВБ щодо повернення фінансової гарантії повертає фінансову гарантію СВБ або відмовляє у поверненні фінансової гарантії СВБ із зазначенням причин відмови.
 Повернення грошової гарантії здійснюється АР шляхом перерахунку коштів з поточного рахунку ОСП на рахунок СВБ або шляхом надання уповноваженому банку платіжної інструкції на перерахування відповідної суми коштів з рахунку ескроу ФГ на поточний рахунок СВБ.
 Повернення фінансової гарантії банку здійснюється АР шляхом подання фінансовій установі письмового повідомлення про повне або часткове

звільнення такої фінансової установи від обов'язків за фінансовою гарантією.»;

б) абзац перший пункту 6.1.21 викласти в такій редакції:

«6.1.21. У разі набуття учасником ринку статусу «Переддефолтний» ОСП зобов'язаний здійснити зарахування коштів СВБ, що зберігаються на поточному рахунку ОСП (на підставі угоди), та/або надати уповноваженому банку платіжну інструкцію на перерахування з рахунку ескроу ФГ на поточний рахунок ОСП відповідної суми коштів у рахунок оплати дебіторської заборгованості, що виникла внаслідок порушення СВБ зобов'язань, і повідомити про це відповідну СВБ.».

4. Підпункт 2 пункту 3.3 додатка 1 викласти в такій редакції:

«2) здійснювати зарахування коштів СВБ, що зберігаються на поточному рахунку ОСП та/або рахунку ескроу ФГ, та/або подавати вимоги платежу за наданою СВБ фінансовою гарантією у рахунок оплати дебіторської заборгованості, що виникла внаслідок порушення СВБ своїх зобов'язань з оплати обсягів небалансів електричної енергії своєї балансуєчої групи;».

Директор
Департаменту енергоринку

Ілля СІДОРОВ